

OEK (ORSZÁGOS EPIDEMIOLOGIAI KÖZPONT) VÉDŐOLTÁSOK KÖZPONT

ITT A TAVASZ, ITT A KULLANCSVESZÉLY

DR. JELENIK ZSUZSA osztályvezető főorvos

Ébresztő, ébrednek a kullancsok

Hamarosan vége a télnek ébred a természet, és téli álmukból a kullancsok.

Itt az ideje a kullancsos agyvelőgyulladás elleni oltások ismétlésének, vagy megkezdésének

Bár a cikk írásakor még csúszkálunk a jeges hóbukák között az utcán, de megjelenésekor már a táj látványával és a naptárban is közelebb leszünk a tavaszhoz. Amikor a kiskertek tulajdonosai a tavaszi lemosó permetezésre készülnek, témánk már aktuális lesz, hiszen a kullancsok rajzása megkezdődik, 0 °C felett felélednek hibernált állapotukból. A felnőtt állatok tojások ezreit rakják le, a fiatal alakok keresik áldozataikat, és vérszívás után megindul érési folyamatuk. A petékből kikelő lárvák a laza talajból kibújva megkezdik, hosszú, akár 8 évig tartó fejlődési ciklusukat. A kutya tulajdonosok már tapasztalhatták, hogy ez a tél kedvezett annak, hogy számos vérszívó aktív maradjon, és az erdőt járó négy lábúak még decemberben is hoztak haza kellemtelen társbérlet.

A gondos szülő, házi orvos elővéve az oltási könyvecskét vagy a beteget kartonját ellenőrzi, hogy nincs-e valami kötelező, életkorhoz kötött oltás, vagy éppen most esedékes egyéb védőoltás. Rendszerint, a megkezdett oltási sorozat következő időpontját feltüntetik a könyvben, vagy tájékoztató kártyán, így könnyebb betartani az előírásokat.

A kullancsok okozta agyvelőgyulladás elleni oltás is sorozatból áll, azaz több oltás után alakul ki biztos és tartós védelem. Azok, akik ősszel gondoltak a megelőzésre, már két injekción túl vannak, nekik 9–12 hónap múlva jár a harmadik. Akik a szokásostól eltérő, ún. gyorsított oltási rendet követték, azaz nyár közepén, rövid időköznel kaptak oltást, azok érdeklődjenek orvosuknál, mikor szükséges újabb oltást felvenniük.

Akik még keveset tudnak a kullancs okozta betegségekről, főleg a védőoltással megelőzhető agyvelőgyulladásról, azoknak röviden összefoglaljuk a legfontosabb tudnivalókat. Segíteni szeretnénk abban, hogy

eldöntsék, számukra mekkora kockázattal jár a fertőzés és mi a legmegfelelőbb megelőzés.

A kullancsoknak többféle fejlődési alakjuk van. Mindegyik vérszívó, azaz erdei rágcsálók, kisméltők, nagyvadak, és az ember vére lehet táplálékuk. Eloszlásuk földrajzi megoszlása változó, de területenként a növényvilágban is válogatósak. Nemcsak az aljnövényzetben gazdag erdőben, hanem városi parkokban is sok kullancs lehet. Táplálkozási szokásuk igen jellegzetes: a bőrbe fúródva vért szívnak, közben, saját gyomornedvüket az áldozat vérkeringésébe juttatják. Sokféle betegséget terjeszhetnek, ezek közül azonban leginkább a Lyme kórt okozó borreliák és az agyhártya-, agyvelőgyulladást okozó – kullancs-encephalitis-vírus jelent veszélyt Magyarországon. A kutyák között gyakori babesiosis emberben igen ritkán fordul elő (szerencsére).

A betegség elleni védekezés többféle módon történhet. A csípést megelőzni (rovarriasztó, megfelelő öltözet), az állat táplálkozási idejét lerövidíteni (hamar eltávolítani) és a védőoltással megelőzhető betegség ellen oltást felvenni. Mi az ajánlott viselet? A hosszúszerű nadrág (zokniba tűrve) megakadályozza, hogy az alacsony ágakon és fűszálakon fonákján várakozó élősd